

Manevi Yönelim Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Manevi Yönelim Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25553>

Özet

Manevi Yönelim Ölçeği (MYÖ), Figen Kasapoğlu tarafından 2015 yılında geliştirilmiş, bireylerin manevi yaşıma ve yüce bir güce yönelik içsel tutumları ve yönelimlerini ölçmek amacıyla tasarlanmış özgün bir psikolojik ölçüm aracıdır. Geliştirme çalışması, ölçeğin tek boyutlu bir yapıya sahip olduğunu ve yüksek düzeyde geçerlik ile güvenilirliğe ulaştığını göstermektedir. Ölçek, 16 maddeden oluşmakta olup, 7'li Likert Ölçeği formatında uygulanmaktadır. Bu araç, özellikle din ve eğitim psikolojisi alanlarında spiritualite çalışmalarına katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler

Manevi Yönelim, Spiritualite, Psikolojik Ölçek Geliştirme, Geçerlik, Güvenirlilik, Tek Boyutlu Yapı.

Yazarlar

Figen Kasapoğlu

Amaç

MYÖ'nün temel amacı, bireylerin manevi yaşama ve inanç sistemlerine karşı geliştirdikleri **manevi yönelim** düzeylerini psikometrik açıdan sağlam, geçerli ve güvenilir bir biçimde saptamaktır. Ölçek, dinsel dini pratiklerden ziyade bireyin içsel spiritualite düzeyini ve yüce bir varlığın mevcudiyetine olan kişisel bağlılık hissiyatını değerlendirmeyi amaçlar.

Bu ölçek, sosyal bilimler ve psikoloji alanındaki araştırmacılara, maneviyatın bireysel farklılıkları üzerindeki etkilerini inceleme konusunda standart bir ölçüm aracı sunmaktadır.

Yapı

Ölçek, bireyin hayatının merkezinde yer alan ve soyut bir güce olan inanç ve bağlılık hissiyatını temsil eden tek bir psikolojik yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, bireyin ruhsal derinliklerinde hissettiği manevi deneyimin yoğunluğuna ve yönüne odaklanmaktadır. MYÖ, bu yapıyı 16 madde aracılığıyla bütüncül bir yaklaşımla ele alır.

MYÖ, dini yönelimden farklı olarak, daha evrensel bir **manevi yönelim** kavramını temel alır ve bu yönelimin bireyin iç dünyasındaki yansımaları araştırmayı hedefler.

Geçerlik

Manevi Yönelim Ölçeği'nin yapı geçerliği, madde analizleri ve madde-toplam korelasyonları

incelenerek sa?lanmı?tır. Yapılan analizlerde, ölçekte yer alan tüm maddeler için madde-toplam korelasyon de?erlerinin 0.37 ile 0.67 arasında de?i?ti?i tespit edilmi?tir.

Ayrıca, t-de?erlerinin istatistiksel açıdan yüksek düzeyde anlamlı oldu?u ($p < 0.001$) belirlenmi?tir. Bu bulgular, ölçek maddelerinin yüksek düzeyde iç tutarlı?a sahip oldu?unu, ölçülmek istenen **manevi yönelim** yap?s? ba?lam?nda bireyleri ba?arılı bir şekilde ayırt edebildi?ini ve dolay?s?yla yüksek bir yap? geçerlik düzeyine sahip oldu?unu kan?tlamaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik çal??malar?, iç tutarlılık ve zamana ba?lı tutarlılık (kararlılık) yöntemleriyle incelenmi?tir. İç tutarlılık de?erlendirmek amacıyla hesaplanan Cronbach Alpha katsay?s? 0.87 olarak bulunmuştur. Bu yüksek katsayı, ölçek maddelerinin güçlü bir şekilde homojen oldu?unu ve aynı psikolojik yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Zamana ba?lı güvenilirli?i belirlemek amacıyla, ?nönü Üniversitesi'nde öğrenim gören 63 öğrenciden olu?an bir gruba (Kız: % 63.8; Erkek: % 36.2; Ya? Ort.: 20.38; Ss: 1.5) üç hafta arayla Test-Tekrar Test yöntemi uygulanmı?tır. Bu uygulamanın sonucunda, güvenilirlik katsay?s? $r = 0.84$ olarak elde edilmi?tir. Bu yüksek Test-Tekrar Test katsay?s?, MYÖ puanları'nın zaman içinde kararlı ve güvenilir oldu?unu do?rulamaktadır.

Faktör Analizi

Manevi Yönelim Ölçeği, geli?tirme sürecinde yapılan analizler sonucunda **tek boyutlu** bir yapı olarak belirlenmi?tir. Bu yapı, 16 madde ile temsil edilmektedir. Ölçek, manevi yönelimi ayrı?k alt faktörlere bölmek yerine, bireyin maneviyatla olan ili?kisini bütünsel bir perspektiften yakalamayı amaçlamaktadır.

Enstrüman

Test Türü: Geli?tirme (Özgün Ölçek)

Biçim: 16 maddeden olu?an, tek boyutlu öz bildirim ölçeği.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Öğrencileri

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinlik (Örneklem ortalaması 20.38)

Popülasyon Detayları: Ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik çal??malar?, ?nönü Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrenciler üzerinde gerçekleştirilmi?tir. Test-tekrar test uygulamasına 63 öğrenci

kat?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Maddeler 7'li Likert Ölçeği format?nda derecelendirilir. (1=Kesinlikle Kat?lm?yorum - 7=Kesinlikle Kat?l?yorum). Ölçekten al?nan yüksek puanlar, bireyin manevi yöneliminin yüksek oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Spiritual Orientation Scale, Psikometri, ?ç Tutarlılık, Madde Analizi, Cronbach Alpha, ?nönü Üniversitesi, Öz Bildirim Ölçeği.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlayıcısı: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: figenkasapoglu.721@gmail.com

Yazma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Figen Kasapo?lu taraf?ndan 2015 y?l?nda geli?tirilmi?tir. Kullan?m ve izinler konusunda sorumlu yazar (Figen Kasapo?lu) ile do?rudan e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Çal??man?n orijinal makalesi ?nönü Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi'nde yay?mlanm??t?r.

Makalenin orijinal ba?lantısı: efdergi.inonu.edu.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası a?a??dan indirilebilir: manevi-yonelim-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Kasapo?lu, F. (2015). Manevi Yönelim Ölçeği'nin geli?tirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çal??ması. *?nönü Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, 16(3), 51-68. doi: 10.17679/iuefd.16360640

Büyüköztürk, ?. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: ?statistik, ara?tırma deseni, SPSS uygulamaları ve yorum*. Ankara: Pegem Akademi.

Manevi Yönelim Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek tek boyutlu olup toplam 16 maddeden olumaktadır. Ölçekten sa?lanan örnek madde a?a??dadır:

Yüce bir gücün varlığını ruhumun derinliklerinde hissederim.